

TEATER

"Vi vill bli lyckligare!"

Teater Taimine visar pjäsen Lyckomanifestet för skolelever. I manifestet bestämmer Emmi och Hannes själva vad lycka och framgång är.

Pjäsa: Lyckomanifestet. **Text:** Madicken Malm. **Regi:** Oskar Silén. **I alla roller:** Mikael Strömberg och Jonna Nyman. **Dramapedagogiskt material:** Ida-Lina Nyholm. **Kulturhuset Karelia i Ekenäs 3.10.**

– Vi vill må bättre! Vi vill bli lyckligare! säger unga Emmi ångestfyllt i Teater Taimines nyaste pjäs Lyckomanifestet, som tar upp press, stress och förväntningar bland unga personer.

Madicken Malms pjäs i regi av **Oskar Silén** handlar om ungdomarna **Emmi (Jonna Nyman)** och **Hannes (Mikael Strömberg)**.

Emmi och Hannes känner sig vilslna, ensamma och pressade. Emmis föräldrar förväntar sig höga betyg i skolan, och Hannes pappa som är ishockeytränare vill att Hannes ska bli en ishockeystjärna.

Tillsammans hittar Emmi och Hannes modet att gå i strejk och skriva ett manifest där de kräver att bli fria från press och förväntningar. De kräver att de själva ska få bestämma vad framgång är och att de ska få bli lyckliga.

– Men hur blir vi lyckliga? säger Hannes.

Det visar sig att manifestet inte löser allt. Kvar finns krävande diskussioner med föräldrarna, komplicerade vänskapsrelationer och ett hårt klimat på sociala medier. Publiken får följa med Hannes spända diskussion med sin tränarpappa och hashtaggen #lyckomanifestet med ärliga bilder på sociala medier kräver mod.

Publiken på Karelia i Ekenäs bestod av sjunde-, åttonde, och niondeklassare. Frågorna som pjäsen tar upp känns högaktuella och viktiga för den här åldersgruppen.

MANIFEST. Emmi och Hannes samlar mod och skriver ett gemensamt manifest där de kräver att de blir fria från press och förväntningar och där de själva bestämmer vad lycka är. FOTO: THOMAS RÄVKVIST

Stundvis hördes svagt snack från raderna längst bak i salongen, men det snacket försvann genast under scenerna där de tydligaste budskapen tog plats. Trots minimal scenografi lyckades skådespelarna fånga den unga publiken med sin scennärvaro, sitt starka minspel, sin röst användning och sin inlevelse.

Pjäsen är tvåspråkig och spelar för både finskspråkiga och svenskspråkiga skolelever. Det tvåspråkiga upplägget fungerade väl. De viktigaste replikerna för att förstå budskapet och handlingen gavs på båda språken på ett smart sätt. Det fungerar samtidigt som en inspirerande språklektion.

Till pjäsen hör ett pedagogiskt material som lärarna i efterhand kan använda som stödmaterial i undervisningen. De frågor som pjäsen tar upp är stora och viktiga för ungdomarna, och en lärare eller någon annan vuxen behövs för att leda och styra samtalet. Här finns stora möjligheter till konstruktiva och meningsfulla diskussioner. Pjäsen ska inte betraktas som en rolig timme utan efterarbete.

CHARLOTTA SVENSKBERG
charlotta.svenskberg@ksfmedia.fi

DEBATT

debatt@vastranyland.fi

Alltför många unga mår dåligt

PSYKISK OHÄLSA Enligt en studie gjord av FN är Finland världens gladaste land. Största delen av barnen och de unga mår bättre än någonsin förr, men samtidigt mår cirka 10 procent verkligen dåligt. Problem med orken och den psykiska hälsan har ökat oroväckande bland barn och unga. Enligt enkäten Hälsa i skolan 2019 har ensamheten bland barn och unga i Nyland blivit vanligare. Allt fler skolelever berättar att de inte har en enda god vän. De psykiska problemen har också ökat. Glädjande var att mobbningen i skolan minskat. Mycket finns dock ännu att göra också på den fronten.

Institutet för hälsa och välfärd THL har låtit göra en studie där man har jämfört barn som föddes 1987, alltså lågkonjunktrens barn, och barn som föddes 1997 – de som växte upp under Nokias tillväxtperiod. Under båda tidsperioderna var andelen familjer som behövde utkomststöd lika, men på tio år hade antalet barn placerade utanför

hemmet fördubblats och den psykiska ohälsan hade ökat. Över en femtedel hade fått en psykiatrisk diagnos.

Det ser ut som problemen hopar sig för en liten grupp av befolkningen. Familjebakgrunden och hemkommunen påverkar starkt hur barnets framtid kommer att se ut. Vart fjärde barn lever i en familj där den ena eller båda föräldrarna har psykiska problem eller drogproblem som kräver vård. Barndomsupplevelserna påverkar starkt risken att insjukna i depression eller andra psykiska sjukdomar. Utan förebyggande stödinsatser insjuknar cirka 60 procent av barnen vars föräldrar varit deprimerade i depression innan de fyller 25 år.

Nästan hälften av pensionerna på grund av arbetsförmågan är beviljade på grund av psykisk ohälsa. Dagligen pensioneras sju personer under 25 år. Så här får det inte vara i en välfärdsstat. Vi måste förebygga problemen genom att stöda familjerna i god tid. Därför ska Antti Rinnes regering bland annat stärka förebyggande tjänster för familjer och utarbeta en nationell psykiatrikstrategi. Det kommer att riktas resurser för att förbättra tillgången till psykiatritjänster både för barn och vuxna. Det är bra att regeringen tar psykisk ohälsa på allvar. Alla barn och unga är värda en trygg barndom och ett samhälle där familjerna får det stöd de behöver.

ANETTE KARLSSON
vice ordförande, Finlands svenska socialdemokrater